

De Stemming van 8 april 2018

Om de reactie van de kiezers te meten op de besluitvorming van het kabinet inzake de WIV, hebben we gisteren een apart onderzoek uitgevoerd. De resultaten van vandaag zijn dus van na het bekend worden van de aanpassingen van de regering van de WIV.

Nog steeds zijn er weinig verschuivingen van week tot week, zoals hieronder weer te zien is. Daarom gaan we direct over naar het onderwerp "referendum", waarvan het lijkt dat het tot juni a.s. in ieder geval hoog op de agenda zal blijven staan.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	1-04-2018	8-04-2018	Versch. t.o.v. vorige week	Versch met TK2017
VVD	33	24	25	1	-8
GroenLinks	14	16	16		2
Forum voor Democratie	2	16	15	-1	13
CDA	19	15	15		-4
SP	14	14	14		
D66	19	13	13		-6
PVV	20	11	12	1	-8
PvdA	9	12	11	-1	2
Partij voor de Dieren	5	8	8		3
50PLUS	4	7	7		3
ChristenUnie	5	6	6		1
DENK	3	5	5		2
SGP	3	3	3		
Totaal	150	150	150		
VVD+CDA+D66+ChristenUnie	76	58	59	1	-17

- zie volgende pagina

Allereerst is de vraag gesteld hoe men reageert op de aangekondigde veranderingen van de WIV. Die reactie is uitgesplitst naar stemgedrag Tweede Kamerverkiezingen 2017 en wat men bij het referendum heeft gestemd.

53% van de kiezers reageert positief op de beslissing van het kabinet, maar daarvan vindt een derde dat er meer veranderingen hadden moeten zijn. 9% vindt dat er niets veranderd had moeten worden. Kiezers van de regeringspartijen zijn het positiefst.

Van de tegenstemmers bij het referendum is 40% positief. 56% vindt dat er meer had veranderd moeten worden en 27% vindt dat de wet teruggetrokken moet worden. 18% van de voorstanders vindt dat de regering niets had moeten veranderen.

Wat is uw reactie op de aangekondigde aanpassingen van de WIV?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Positief, goed dat dit gebeurd is	34%	47%	43%	52%	17%	27%	23%	21%	15%	7%	13%
Positief, maar het hadden er meer moeten zijn	19%	13%	17%	25%	35%	29%	25%	13%	23%	21%	17%
Negatief, ze hadden niets moeten veranderen	9%	20%	12%	4%	4%	9%	3%	2%	8%	9%	9%
Negatief, ze hadden meer moeten veranderen	15%	7%	8%	8%	31%	10%	25%	33%	18%	17%	22%
Negatief, ze hadden de wet moeten terugtrekken	15%	4%	8%	9%	7%	11%	14%	26%	24%	33%	32%
Weet niet/geen antwoord	8%	9%	12%	2%	6%	14%	10%	5%	12%	13%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wat is uw reactie op de aangekondigde aanpassingen van de WIV?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Gestemd bij WIV	
		Voor	Tegen
Positief, goed dat dit gebeurd is	34%	58%	12%
Positief, maar het hadden er meer moeten zijn	19%	10%	28%
Negatief, ze hadden niets moeten veranderen	9%	18%	0%
Negatief, ze hadden meer moeten veranderen	15%	3%	28%
Negatief, ze hadden de wet moeten terugtrekken	15%	2%	27%
Weet niet/geen antwoord	8%	11%	4%
Totaal	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Zowel vorige week als deze week hebben we de vraag gesteld of men na 21 maart anders is gaan denken over het middel referendum. We zien dat bij de tegenstemmers inmiddels 29% positiever is over het middel en 13% negatiever. Bij de voorstemmers is de verhouding 14%-18%.

Is er wat veranderd aan uw opvattingen over het referendum?

	Allen	Gestemd bij WIV	
		Voor	Tegen
<i>verticaal gepercenteerd</i>			
Positiever geworden (1-4)	19%	16%	23%
Positiever geworden (8-4)	21%	14%	29%
Hetzelfde gebleven (1-4)	57%	55%	59%
Hetzelfde gebleven (8-4)	60%	65%	55%
Negatiever geworden (1-4)	19%	25%	15%
Negatiever geworden (1-8)	15%	18%	13%

Van de Nederlanders vindt 40% dat de Eerste Kamer voor de wet moet gaan stemmen om het referendum af te schaffen. Onder de kiezers van de regeringspartijen en de PvdA is daar een meerderheid voor (hoewel die meerderheid bij CDA en PvdA kleiner is dan bij VVD en D66). Kiezers van PVV, SP, PvdD, FvD en 50PLUS zijn sterk tegen het afschaffen van het referendum. Wat we via de daaropvolgende tabel heel goed kunnen zien is dat er een duidelijke relatie ligt met opleiding. Onder hoogopgeleiden is er een meerderheid voor afschaffing (53% tegen 43%). Onder laag opgeleiden is er een grote meerderheid tegen afschaffing (74%).

Wat vindt u dat de Senaat zou moeten stemmen inzake de afschaffing van het referendum?

	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
<i>verticaal gepercenteerd</i>											
Voor afschaffing	40%	67%	52%	54%	42%	55%	14%	11%	6%	11%	17%
Tegen afschaffing	56%	30%	45%	34%	51%	42%	81%	89%	93%	88%	79%
Weet niet/geen antwoord	4%	3%	3%	12%	7%	3%	4%	0%	1%	1%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	101%

Wat vindt u dat de Senaat zou moeten stemmen inzake de afschaffing van het referendum?

	Allen	Opleiding			
		Hoog	Mid+	Mid-	Laag
<i>verticaal gepercenteerd</i>					
Voor afschaffing	40%	53%	42%	30%	22%
Tegen afschaffing	56%	43%	53%	66%	74%
Weet niet/geen antwoord	4%	4%	5%	4%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

52% van de Nederlanders is voor het houden van een referendum over de aangenomen wet over de orgaandonatie. Kiezers van VVD, D66, GroenLinks en PvdA zijn in meerderheid tegen. Bij kiezers van het CDA houden voor- en tegenstanders elkaar in evenwicht.

Wilt u dat er een referendum komt over de wet orgaandonatie?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Huidig stemgedrag									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	52%	33%	47%	38%	34%	41%	77%	73%	79%	76%	84%
Nee	40%	54%	45%	58%	56%	51%	14%	14%	16%	19%	12%
Weet niet/geen antwoord	8%	13%	8%	4%	10%	8%	9%	13%	5%	5%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Mocht dat referendum doorgaan dan zullen kiezers van D66, GroenLinks en PvdA in overgrote mate voor stemmen. Kiezers van CDA vooral tegen. Kiezers van FvD, PVV en 50PLUS zullen dan in meerderheid tegen stemmen. En ook hier zien we een relatie met het opleidingsniveau. Hoog opgeleiden geven in meerderheid aan voor te zijn en laag opgeleiden in meerderheid tegen.

Met dat mogelijk referendum gaat er nog iets interessants gebeuren. De uitslag van het referendum over de WIV, met name door de verschillen in gemeenten waar wel en niet gemeenteraadsverkiezingen werden gehouden, laat ons iets zien dat ook geconstateerd is bij het Oekraïnerferendum: "Zij die tegen de wet zijn hebben een sterkere neiging om op te komen dan zij die voor de wet zijn". Wat de uitslag zal zijn van het eventuele referendum over de wet orgaandonatie zal evenzeer afhangen van de mate van opkomst onder de voor- en tegenstanders. Maar bij dit referendum zou wel iets anders kunnen gaan gebeuren dan bij het Oekraïnerferendum, waar de opkomst 32% was. Het lijkt erop dat voorstanders meer gemotiveerd zijn te stemmen dan de voorstanders bij de andere twee raadgevende referenda. En daarmee zal de kans heel groot zijn dat de opkomst beduidend boven die van de 32% zal komen te liggen, zoals bij het Oekraïnerferendum (en bij het WIV-referendum in de gemeenten waar geen Gemeenteraadsverkiezingen gehouden zijn). Bij het referendum over de grondwet van de EU was de opkomst 63% en ook daar zagen we dus een hoge motivatie om op te komen bij zowel voor- als tegenstanders. En daarmee wordt de kans groter dat er voor gestemd wordt dan als de opkomst maar iets boven de 30% eindigt.

Wat gaat u stemmen als het referendum er komt over de wet orgaandonatie

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Huidig stemgedrag									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Voor deze wet stemmen	53%	57%	29%	89%	77%	70%	44%	47%	39%	35%	34%
Tegen deze wet stemmen	47%	43%	71%	11%	23%	30%	56%	53%	61%	65%	66%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wat gaat u stemmen als het referendum er komt over de wet orgaandonatie

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Opleiding			
		Hoog	Mid+	Mid-	Laag
Voor deze wet stemmen	53%	60%	58%	47%	45%
Tegen deze wet stemmen	47%	40%	42%	53%	55%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Een duidelijke meerderheid van de Nederlanders vindt dat het referendum over de wet orgaandonatie wel gehouden moet worden als er 300.000 handtekeningen binnen komen, ook als de Eerste Kamer voor het afschaffen van de referendumwet stemt. Onder kiezers van D66 en CDA is daar ook een meerderheid voor.

Als er 300.000 handtekeningen binnen zijn voor het referendum en de Eerste Kamer stemt de Referendumwet weg, wat moet dan met het referendum gebeuren?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Huidig stemgedrag									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja, toch houden	62%	45%	55%	55%	47%	49%	85%	82%	77%	80%	83%
Nee, niet meer houden	31%	47%	36%	38%	43%	39%	12%	13%	21%	14%	14%
Weet niet/geen antwoord	7%	8%	9%	7%	10%	12%	3%	5%	2%	6%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	99%

Als de opkomstgrens behaald wordt van het referendum over de Wet orgaandonatie en meer dan de helft stemt tegen, wat vindt u dat dan met die wet moet gebeuren

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Huidig stemgedrag									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Toch doorgaan	28%	42%	16%	47%	34%	37%	12%	16%	17%	11%	21%
Niet doorgaan	61%	43%	72%	38%	49%	59%	82%	74%	80%	88%	79%
Weet niet/geen antwoord	12%	15%	12%	15%	17%	4%	6%	10%	2%	1%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	99%	100%	100%